УДК 7.031.4:7.038:316.72-053.81(477) https://doi.org10.31652/3041-1017-2025(5-2)-22

АВТЕНТИЧНІСТЬ ТРАДИЦІЙ В СУЧАСНОМУ МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРІ УКРАЇНИ

Оксана Марущак [1], Наталія Гандзій [1], Ірина Красильникова [1], Тетяна Голінська[1]

[1] Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна

Анотація

У статті розглянуто актуальну проблему збереження автентичності традицій української культури в умовах сучасного мистецького простору, що характеризується викликами глобалізації, швидким технологічним розвитком і глибокими соціокультурними трансформаціями. Досліджено важливу роль молодих художників у цих процесах, їхній потенціал у творчому поєднанні історичної спадщини та сучасних мистецьких практик для збагачення та розвитку національного мистецтва. Концептуалізовано і реінтерпретовано значущість автентичності та традиційних культурних витоків як підґрунтя для створення неповторних новацій у сучасному світі і з'ясовано їх функцію у становленні культурної самобутності сучасного соціуму. Окреслено роль майбутніх митців у популяризації та регенерації традиційного мистецтва. Проаналізовано конкретні приклади творчого переосмислення традиційних культурних коренів у різноманітних видах мистецтва, включаючи традиційні ремесла, сучасний дизайн, книжкову графіку та інші форми художньої творчості. Особливу увагу приділено дослідженню ролі освіти та активного залучення здобувачів мистецьких спеціальностей до практичної діяльності, що є ключовим механізмом забезпечення спадкоємності поколінь у збереженні культурної спадщини. Розглянуто успішні приклади інтеграції традиційних ремесел у сучасне мистецтво, такі як відродження килимарства, вибійки та витинанки. Проаналізовано використання традиційних народних символів у сучасній книжковій графіці та ілюстрації. Досліджено сучасні тенденції використання традиційних елементів в дизайні інтер'єру та предметному дизайні. Окрему увагу приділено використанню етнічної символіки в сучасних графічних і поліграфічних рішеннях. Узагальнені результати дослідження показують, що збереження автентичності традицій є важливим завданням для сучасного суспільства, особливо в умовах глобалізації та соціально-політичних викликів. Підкреслено, що поєднання наукових досліджень, мистецької практики та активної ініціативи молоді є запорукою успішного збереження та оновлення української культурної спадщини, забезпечення її актуальності для майбутніх поколінь.

Ключові слова: автентичність, традиції, культурна спадщина, сучасне мистецтво, ремесло, дизайн, книжкова графіка, етнічна символіка, національна ідентичність, освіта, цифрові технології.

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

UDC 7.031.4:7.038:316.72-053.81(477) https://doi.org10.31652/3041-1017-2025(5-2)-22

AUTHENTICITY OF TRADITIONS IN THE CONTEMPORARY ART SPACE OF UKRAINE.

Oksana Marushchak [1], **Nataliia Handzii** [1], **Irina Krasilnikova** [1], **Tetiana Holinska** [1]

[1] Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine

Abstract

The article examines the current issue of preserving the authenticity of Ukrainian cultural traditions in the context of the modern artistic space, characterized by the challenges of globalization, rapid technological development, and profound sociocultural transformations. It explores the important role of young artists in these processes and their potential in creatively combining historical heritage and contemporary artistic practices to enrich and develop national art. The significance of authenticity and traditional cultural origins is conceptualized and reinterpreted as a foundation for creating unique innovations in the modern world, and their function in establishing the cultural identity of contemporary society is clarified. The role of future artists in popularizing and regenerating traditional art is outlined. The article analyzes specific examples of creative reinterpretation of traditional cultural roots in various art forms, including traditional crafts, modern design, book graphics, and other forms of artistic creativity. Special attention is paid to studying the role of education and active involvement of art students in practical activities, which is a key mechanism for ensuring generational continuity in preserving cultural heritage. Successful examples of integrating traditional crafts into contemporary art are examined, such as the revival of carpet making, block printing, and paper cutting. The use of traditional folk symbols in modern book graphics and illustration is analyzed. Contemporary trends in using traditional elements in interior design and product design are explored. Special attention is devoted to the use of ethnic symbolism in modern graphic and printing solutions. The generalized research results show that preserving the authenticity of traditions is an important task for modern society, especially in the context of globalization and sociopolitical challenges. The article emphasizes that the combination of scientific research, artistic practice, and active youth initiative is key to successfully preserving and renewing Ukrainian cultural heritage, ensuring its relevance for future generations..

Keywords: authenticity, traditions, cultural heritage, contemporary art, craft, design, book graphics, ethnic symbolism, national identity, education, digital technologies.

Постановка наукової проблеми. У сучасному світі питання збереження та розвитку культурної спадщини стають особливо актуальними. Україна, зі своєю багатошаровою історією та унікальною культурною спадщиною, не лише має надзвичайну цінність для сучасного суспільства, а й стає ключовим компонентом освітнього процесу [22, с. 175]. Глобалізаційні процеси, урбанізація, технологічний прогрес, а також, наслідки війни призводять до поступової втрати традиційних знань, ремесл і мистецьких практик. У цьому контексті зростає необхідність не лише збереження, а й адаптації культурної спадщини до сучасних умов, що вимагає нових підходів і рішень.

Представлене дослідження, виходячи з усвідомлення зазначених викликів і можливостей, зосереджено на комплексному аналізі механізмів збереження автентичності традиційних форм у контексті трансформацій сучасного мистецького дискурсу та на визначенні ролі представників молодої генерації митців у процесах культурної спадкоємності.

Аналіз останній досліджень і публікацій. Останні дослідження вказують на зростаючу увагу до збереження культурної спадщини України, особливо в умовах сучасних викликів, таких як війна та глобалізація. Збереження культурної спадщини відіграє важливу роль у

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

відновленні та примноженні культурної самобутності й ідентичності народу.

Дослідники також підкреслюють важливість участі обізнаного суспільства у збереженні спадку поколінь. Волонтерські ініціативи, освітні програми та активна участь громади допомагають формувати свідоме ставлення до цінностей власної культури та впливають на прийняття рішень, спрямованих на збереження спадщини. Численні наукові дослідження українських і зарубіжних фахівців надали фундамент для формування моделі проєктної діяльності, її методологічного наповнення та практичного втілення [18, с. 45]. Культурний фонд нації – це не лише артефакти минулого, а й живий зв'язок поколінь, важливий для збереження національної самобутності в умовах глобалізації. Унікальні мистецькі техніки, символи, орнаменти, пісні та обряди несуть глибокі сенси, що формують культурну ідентичність народу.

Збереження і захист культурної спадщини під час війни стає особливо важливим завданням, оскільки воєнні конфлікти призводять до серйозних руйнувань та втрат цінних об'єктів. Знищення культурної спадщини відбувається через різноманітні шляхи, такі як бомбардування чи пожежа, затоплення, незаконна торгівля артефактами та інші форми вандалізму. Її збереження вимагає комплексного підходу та співпраці різних суб'єктів [22, с. 177]. Відтак, комплекс пропозицій для налагодження дієвої співпраці між науковими установами, державними органами, міжнародними організаціями та громадськими об'єднаннями у сфері збереження культурної спадщини розробив В. Купрійчук. Його пропозиції охоплюють різні аспекти: створення науково обґрунтованих програм, реалізацію практичних заходів, підготовку фахівців високої кваліфікації з охорони пам'яток, а також систематизацію зобов'язань України щодо виконання рекомендацій ЮНЕСКО [13]. Складнощі у створенні та впровадженні державних програм з охорони пам'яток в Україні за період 1991-2021 рр. досліджували Світлана та Олександр Гаврилюки [7].

Аналіз ролі історико-культурної спадщини як ключового елемента в сучасних процесах формування нації, що спирається на історичне минуле, у своїх працях здійснювала П. Вербицька [5]. Просторово-територіальна самоідентифікація населення України стала предметом досліджень О. Стегнія [16]. Питання становлення національної ідентичності молоді України в контексті російсько-української війни у своїй науковій праці розглядає С. Бойко [3, с. 20]. Сучасний стан і напрями розвитку культури та мистецтва України в умовах воєнного стану аналізують Н. Родінова, О. Федорків, Н. Макогончук. Вони відзначають активну участь молодих митців у збереженні та популяризації культурної спадщини через інноваційні підходи, такі як оцифрування та онлайн-ініціативи [17]. Прояв національної ідентичності в сучасному українському образотворчому мистецтві досліджують В. Ропецький, Н. Золотарчук, Н. Столярчук. Вони аналізують, як митці, такі як Ольга Гайдамака та Олег Шупляк, трансформують традиційні українські мотиви, створюючи нові форми вираження національної свідомості, що впливає на молоде покоління [14]. Питанням документування та охорони нематеріальної культурної спадщини України присвятили свою роботу Валентина та Мирослав Борисенки [4]. Проблематику збереження музейних фондових колекцій у скансенах в умовах воєнних конфліктів досліджувала Л. Плєшакова [15]. Віртуальні методи збереження та популяризації культурної спадщини були рекомендовані О. Бірьовою [2].

Збереження автентичності традицій, їхнього зв'язку з народним корінням, є важливим для історичної пам'яті, спадкоємності та національної самобутності. Українська культура, багата на унікальні форми (пісні, танці, декоративне мистецтво, як-от витинанки, писанки, гаптування, вибійка, кераміка), несе в собі символічну систему світогляду та духовності. Сучасне використання цих традицій має бути глибоким і шанобливим, уникаючи спрощеної стилізації та комерціалізації, адже автентичність – це зміст, що потребує розуміння й поваги.

Сучасні митці часто обирають між вірністю традиціям та експериментами з етнічними мотивами. Деякі зберігають автентичні техніки, інші – адаптують їх до сучасності. Українська вишивка та петриківський розпис, наприклад, надихають сучасний текстильний, графічний і навіть індустріальний дизайн. Відомі українські митці інтегрують національні символи у свої роботи, використовуючи як традиційні, так і цифрові технології. Такі художники, як Марія Примаченко, довели, що народне мистецтво

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

може виходити за межі локального середовища й ставати частиною світового культурного процесу. Її роботи, засновані на українському фольклорі, сприймаються не лише як збереження традицій, а й як новаторське мистецтво, що формує сучасну українську культуру [20].

Даний аналіз показує, що автентичність традицій є основою культурної спадщини та національної ідентичності. Сучасне мистецтво, черпаючи натхнення з народних мотивів, може або зберігати, або трансформувати їх, відкриваючи нові перспективи для української культури.

Мета статті – осмислити та переосмислити значення автентичності та традиційних культурних коренів задля формування унікальних інновацій в сучасному світі та їхня роль у сучасному суспільстві. А також, визначити роль здобувача художніх спеціальностей у популяризації та відтворенні традиційного мистецтва.

Виклад основного матеріалу. Творче переосмислення традиційних культурних коренів – це не лише відродження минулого, а і його трансформація для майбутнього. Застосування культурної спадщини в сучасному мистецтві робить традиції актуальними для нових поколінь. Поширення національних візуальних образів є шляхом розвитку сучасної української культури, соціокультурною технологією зміцнення української ідентичності в Україні та світі, а також забезпечує унікальність українського мистецтва на світовій арені.

Сучасна молодь відіграє ключову роль у збереженні та переосмисленні культурної спадщини, поєднуючи традиційні мистецькі практики з інноваційними підходами. Це не лише сприяє відродженню національних традицій, а й робить їх актуальними для сучасного суспільства. Студентська мистецька молодь може не лише відроджувати традиційні техніки, а й знаходити для них нове застосування: використовувати традиційні орнаменти в цифровому мистецтві та 3D-дизайні; розробляти інтерактивні виставки, які поєднують минуле й сучасне; створювати одяг та аксесуари, що популяризують народні мотиви серед молоді; використовувати новітні технології, такі як VR (створення цифрових виставок, віртуальних музеїв, художніх інсталяцій, у яких глядач може повністю зануритися в мистецький простір) або AR (інтерактивні експонати у виставкових залах, які оживають через мобільний додаток, або 3D-об'єкти, накладені на реальний простір), для занурення в культурні традиції. Саме молоді художники можуть знайти баланс між збереженням автентичності та інноваціями, щоб традиційне мистецтво не залишалося лише історичною цінністю, а було живим і актуальним.

Не можна оминути увагою досвід педагогічних закладів, які здійснюють підготовку майбутніх художників і дизайнерів, адже більшість науковців-дослідників пов'язані з освітньою діяльністю. Освіта формує глибоке розуміння значущості історичного коріння мистецтва. Університетам та академіям слід активно відновлювати традиційне мистецтво й ремесла, шукаючи сучасні способи їхнього переосмислення. Лекції від майстрів, які працюють з давніми технікам, та майстер-класи з давніх технік можуть надихати молодь вивчати та застосовувати ці знання у своїй творчості.

Однак теорія без практики не дає бажаного результату. Здобувачів вищої освіти варто залучати до реальних проєктів – реставрації історичних пам'яток, експедицій у села для дослідження забутих технік, співпраці з музеями для створення сучасних експозицій на основі традиційного мистецтва. Такі ініціативи роблять процес не лише корисним, а й захопливим, адже дають змогу безпосередньо доторкнутися до живої історії. Збереження культурної спадщини – це не лише обов'язок, а й можливість для творчого самовираження. Якщо зробити цей процес цікавим, інтерактивним та актуальним, здобувачі освіти не просто підтримуватимуть традиції, а й вдихатимуть у них нове життя. Дуже важливо навчатись на прикладі уже існуючих практик, які втілені задля відновлення національної культури України і які органічно розвиваються у нових формах. Розглянемо докладніше декілька успішних практичних підходів до відновлення та розвитку національної культурної спадщини України.

Першим успішним напрямом відродження культурної спадщини є інтеграція традиційних ремісничих і крафтових технік у творчі практики сучасних митців. У сучасному мистецтві ремесло і крафтові техніки переживають новий виток популярності. Художники дедалі частіше звертаються до традиційних матеріалів і методів, поєднуючи їх із сучасними концепціями та технологіями. Це не просто повернення до

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

витоків, а радше новий спосіб осмислення минулого в контексті сьогодення.

Традиційно, ремесло вважалося більше технічним, ніж творчим процесом, але сучасні митці доводять його концептуальність. Ручна робота надає твору унікальної енергії та майстерності. Сучасні українські митці активно інтегрують традиційні ремесла та крафтові техніки у свої роботи, поєднуючи культурну спадщину з сучасним мистецтвом. Серед митців та організацій, які активно відновлюють давні ремесла, можна відзначити таких:

Оксана Левченя – художниця та засновниця килимової майстерні OLK Manufactory. Її роботи є синтезом сучасного дизайну та давніх технік українського килимарства [1]. У виробництві використовуються натуральні матеріали, такі як конопляна нитка, овеча вовна та пряжа з кропиви. OLK Manufactory створює унікальні килими та гобелени, які поєднують традиційні орнаменти з сучасними мотивами, наприклад, зображенням Пікачу в українському стилі (рис. 1).

Рис. 1. Килим з Пікачу

Одна з крафтових технік, яку нині відроджують сучасні митці, – вибійка. Це давнє українське мистецтво декорування тканин за допомогою дерев’яних штампів, яке нараховує понад тисячу років історії. Ця техніка дозволяла наносити на тканину різноманітні візерунки, від геометричних до рослинних орнаментів, що надавали одягу та побутовим речам унікального вигляду.

Нині вибійка переживає відродження завдяки зусиллям сучасних митців і дизайнерів, які інтегрують традиційні техніки в сучасний контекст (рис. 2). Так, бренд CHERNIKOVA активно впроваджує вибійку у свої колекції, поєднуючи автентичні методи з сучасними дизайнерськими рішеннями. Це дозволяє створювати одяг, який відображає глибину українського культурного надбання, залишаючись при цьому актуальним для сучасного споживача [6].

Рис. 2. Дизайн одягу, вибійка

Дарія Альошкіна – мисткиня, яка відома своїми паперовими витинанками. Вона відроджує та популяризує цю традиційну українську техніку, створюючи великоформатні витинанки, які прикрашають інтер’єри та публічні простори (рис. 3). Її роботи поєднують традиційні візерунки з сучасними елементами, надаючи нове життя стародавньому ремеслу [21].

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Ці митці демонструють, як традиційні українські ремесла можуть бути адаптовані та переосмислені в контексті сучасного мистецтва, зберігаючи культурні цінності та надаючи їм нових форм вираження.

Рис. 3. Інтер'єрні витинанки Д. Альошкіної

.

Сучасне мистецтво демонструє, що ремесло і крафтові техніки є засобом інноваційного самовираження. Поєднання традиційних навичок і сучасних ідей створює унікальні твори, що пов'язують минуле з майбутнім. Інтеграція традиційних технік у сучасний дизайн збагачує моду та сприяє глибшому розумінню та повазі до історії та культури нашого народу.

Другим ефективним напрямом збереження культурної спадщини є використання традиційних народних символів і мотивів у сучасному книжковому ілюструванні. Народні символи – це мова минулого, яка продовжує звучати в сучасному мистецтві. Вони несуть у собі глибокий зміст, історію та духовність, а сучасні ілюстратори надають їм нового звучання.

Книжковий дизайн є одним із найбільш яскравих прикладів застосування етнічних мотивів. Українські видавництва часто використовують стилізовані орнаменти, вишивку, символіку дерев, сонця, тварин у оформленні книжок, особливо фольклорних, етнографічних або дитячих видань. Сучасні художники зберігають ці символи, але подають їх у нових візуальних форматах, окрім книжкової графіки, – постерах, коміксах, анімації та цифровому мистецтві.

Сучасні ілюстратори часто звертаються до фольклорних сюжетів. Яскравим прикладом є казкові роботи Владислава Єрка, натхненні традиційними візерунками та національною стилістикою. Його ілюстрації до казок Ганса Крістіана Андерсена поєднують традиційний орнамент і витончену графіку у змішаній техніці (гуаш, акварель, темпера, туш, олівець, комп'ютерна графіка) [11]. Художник Кость Лавро наслідує український авангард 20-х років і народне малярство, створюючи впізнавані образи з національними рисами. В його ілюстраціях помітне використання вишиваних мотивів у сучасному дизайні [12]. Катерина Штанко створює атмосферні книжкові ілюстрації в техніці детального малюнка з українською народною символікою. Зображуючи події в Україні з її казковими сюжетами та фольклорними героями, її ілюстрації залишаються сучасними, охоплюючи різні сфери, від ботаніки до особливостей нашої географії, від історії до сучасних конфліктів [8].

Сучасна ілюстрація збагачує народну символіку новими сенсами, роблячи її доступною для глобальної аудиторії. Народні знаки та орнаменти перестають бути лише елементами традиційного мистецтва – вони стають частиною сучасної культури, об'єднуючи історію та інновації.

Третім продуктивним напрямом відродження національної культурної спадщини є інтеграція традиційних елементів у сучасний інтер'єрний та предметний дизайн. Сучасний дизайн інтер'єру та предметний дизайн відображають спосіб життя, цінності та культуру. Багато дизайнерів використовують традиційні мотиви, ремесла та природні матеріали, переосмислюючи їх у нових формах. Це поєднання створює унікальні простори та предмети, що зберігають зв'язок із минулим.

Одна з ключових тенденцій у сучасному дизайні – використання народних орнаментів, текстилю та технік оздоблення. Наприклад, український етнодизайн активно інтегрує вишиті елементи, гончарні вироби та дерев'яну різьбу в оформлення житлових і громадських просторів.

Зокрема, майстри студії «Сергій Махно Architects» поєднують елементи української народної архітектури з сучасним мінімалізмом, використовуючи натуральні матеріали, глиняні стіни, дерев'яні балки та традиційні ткані килими. Як пишуть про себе майстри студії, вони ініціювали нову еру українського мистецтва,

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

об'єднавши сучасну кераміку, архітектуру і дизайн зі спадком ремісничих традицій та автентичних технік [19]. Це створює особливу атмосферу автентичності, але без перевантаження деталями (рис. 4).

Рис. 4. Інтер'єр в сучасній солом'яній хаті

Предметний дизайн, як і дизайн інтер'єру, використовує традиційні форми та матеріали. Наприклад, український бренд «Faina» створює сучасні меблі й освітлення з кераміки, дерева, льону та інших натуральних матеріалів, натхнені архетипами народної культури. Поєднання традицій та сучасних технологій є екологічним, а використання природних матеріалів зменшує негативний вплив на довкілля. «Faina» черпає натхнення з українського фольклору, традиційної кераміки та природи [10]. Сучасний предметний дизайн все частіше орієнтується на крафтові техніки та повторне використання матеріалів, що відповідає світовим трендам сталого розвитку.

Сучасний дизайн інтер'єру та предметний дизайн активно використовують традиційні мотиви, ремесла й природні матеріали, осучаснюючи їх. Це філософія, що поєднує культурну спадщину, екологію та сучасні технології, формуючи гармонійний стиль життя, пов'язаний із корінням.

Четвертим перспективним шляхом збереження та актуалізації національної культурної спадщини є адаптація етнічної символіки в сучасних графічних і поліграфічних рішеннях. Етнічна символіка є потужним інструментом ідентифікації та стилізації в сучасному дизайні, допомагає створити впізнаваний образ бренду, передати національну ідентичність і відповідати сучасним візуальним тенденціям. Орнаменти, знаки, кольорові рішення та стилізовані народні мотиви активно використовуються в графічному дизайні, поліграфії, вивісках, етикетках та рекламі. Сучасні компанії використовують етносимволіку для підкреслення автентичності та зв'язку з традиціями. У логотипах українських брендів зустрічаються стилізовані трипільські символи, петриківський розпис або вишивані мотиви. Це надає візуальному образу глибини, впізнаваності та змістовності, особливо для ремісничих брендів, кафе з національною кухнею чи етнографічних музеїв. Застосування етносимволіки в сучасному дизайні та поліграфії зберігає культурну спадщину через нові візуальні форми, роблячи традиції актуальними для молоді.

В упаковках і рекламній поліграфії етномотиви теж відіграють важливу роль. Українські виробники часто використовують традиційні символи в дизайні етикеток, що додає національного колориту та приваблює покупців, особливо за кордоном. Прикладом є бренд «Brun'ka», де дизайнер Юрко Гуцуляк оформив пляшки в стилістиці наддніпрянських рушників, адаптувавши їх до сучасної естетики прикладної графіки.

З'являється тенденція стилізації українських орнаментів у піксель-арт, що поєднує традиції та сучасність, перетворюючи візерунки на цифрові патерни для моди, графічного дизайну та відеоігор. Прикладом є патріотична серія Каті Лісової «Люті вишиванки», виконана у стилі подільської вишивки та присвячена ЗСУ і знакових подіям війни 2022 р., що відображає сучасну народну творчість (рис. 5) [9].

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Рис. 5. Байрактар, «Люті вишиванки»
Катя Лісова

У міському середовищі народна символіка використовується у вивісках ресторанів, кав'ярень, готелів і магазинів, які хочуть підкреслити свою національну айдентику. Часто такі вивіски оформлюються в стилі традиційного різьблення, ковальства або з використанням автентичних шрифтів, що нагадують кириличні рукописи. Також, етнодизайн застосовується в оформленні вулиць і туристичних об'єктів. Наприклад, у Львові та Києві можна побачити дорожні покажчики та декоративні елементи, стилізовані під народну символіку, що робить міський простір естетично унікальним.

Цифрові технології дають нове життя етнічним мотивам у веб-дизайні, мобільних додатках і віртуальних проєктах. Дизайнери створюють сучасні патерни, що нагадують народні орнаменти в лаконічному стилі, для сайтів, реклами та застосунків. Наприклад, анімовані народні символи використовуються на інтерактивних етнографічних платформах і туристичних сайтах для створення автентичного візуального образу.

Висновки. Збереження автентичності культурної спадщини України є важливим завданням в умовах глобалізації. Наукова діяльність університетів, новітні технології, міжнародна співпраця та залучення молоді сприяють не лише збереженню культурних надбань, а й адаптації їх до сучасних умов. Автентичність традицій є джерелом натхнення для сучасного мистецтва. Українські митці, зокрема студентська мистецька спільнота, можуть поєднувати традиційні техніки з творчим переосмисленням, використовуючи народні мотиви в дизайні, цифровому мистецтві та моді, роблячи культурну спадщину доступною та зберігаючи її глибинний сенс і значення.

Поєднання науки, мистецтва та ініціативи молоді забезпечить збереження та оновлення української культурної спадщини. Важливо, щоб молоде покоління не лише вивчало традиції, а й активно інтегрувало їх у сучасний культурний простір для майбутніх поколінь.і.

Список використаних джерел

1. OLK Manufactory: унікальні килими, що підкорюють світ. URL: https://kyivdaily.com.ua/olk-manufactory/ (дата звернення: 18.03.2025).
2. Бірьова О. Історико-культурна спадщина України: цифрові технології збереження та популяризація в умовах воєнних дій. Науково-теоретичний альманах Грані. 2023. 26(5), 90-94. DOI: https://doi.org/10.15421/1723106.
3. Бойко С. Формування національної ідентичності української молоді в умовах російсько-української війни. Українознавчий альманах. 2022. Вип. 30, С. 17-22. DOI: https://doi.org/10.17721/2520-2626/2022.30.2.
4. Борисенко В., Борисенко М. Нематеріальна культурна спадщина українців (регіональний аналіз прояву). Український географічний журнал. 2022. Вип. 2(118). С. 73-81. DOI: https://doi.org/10.15407/ugz2022.02.073.

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

5. Вербицька П. Соціокультурні активи історико-культурної спадщини в українському суспільстві. Historical And Cultural Studies. 2015. Вип. 1(1). С. 37-41. URL: https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/6dae2d7a-aa25-41bb-b8d5-28221a3fc29c/content.
6. Вибійка – нова техніка в бренді. URL: https://chernikova.ua/tehnika-vybijky-u-kolekcziyi-vybijka-na-loni/ (дата звернення: 18.03.2025).
7. Гаврилюк С., Гаврилюк О. Пам’яткоохоронні програми в Україні у 1991-2021 рр.: зміст та реалізація. Літопис Волині. Всеукраїнський науковий часопис. 2022. Вип. 26, С. 84-89. DOI: https://doi.org/10.32782/2305-9389/2022.26.14.
8. Дивовижний світ ілюстрацій К. Штанко. URL: https://www.mcbs.if.ua (дата звернення: 24.03.2025).
9. Катя Лісова «Байрактар». URL: https://sunseedart.com/ua/product/bayraktar (дата звернення: 26.03.2025).
10. Колекція FAINA. URL: https://victoriayakusha.com/collections (дата звернення: 25.03.2025).
11. Коли в серці живе казка: приголомшливі ілюстрації українського художника Владислава Єрка. URL: https://vsviti.com.ua/ukraine/62453 (дата звернення: 24.03.2025).
12. Кость Лавро змінив хід історії дитячих книжок. URL: https://www.barabooka.com.ua/kost-lavro-zminiv-hid-istorii-ditjachih-knizhok/ (дата звернення: 24.03.2025).
13. Купрійчук В. Роль національної культурної спадщини у формуванні української ідентичності. Формування української ідентичності в умовах сучасних викликів: теоретичні і політичні аспекти: монографія. Київ: НАДУ, 2018. С. 78-106.
14. Національна ідентичність у сучасному українському образотворчому мистецтві: вплив традицій та інновацій. URL: https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/862 (дата звернення: 15.03.2025).
15. Плєшакова Л. Проблеми збереження фондової колекції в музеях під відкритим небом в сучасних умовах. Національний музей народної архітектури та побуту України. 2020, 13 липня. URL: https://www.pyrohiv.com/activities/problemi-zberezhennya-fondovoi-kolektsii.html (дата звернення: 15.03.2025).
16. Стегній О. Динаміка просторово-територіальної самоідентифікації населення України. Український соціум. 2004. Вип. 2(4). С. 62-74. DOI: https://doi.org/10.15407/socium2004.02.0.
17. Сучасне становище та напрями розвитку культури і мистецтва України (реалії воєнного стану). URL: https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/130 (дата звернення: 15.03.2025).
18. Удріс-Бородавко Н. Графічний дизайн з українським обличчям. Київ: ArtHuss, 2023. 206 с.
19. Українська студія дизайну та архітектури. URL: https://makhnostudio.com/uk/studio/ (дата звернення: 18.03.2025).
20. Фантастичні звірі Марії Примаченко, які підкорили світ. URL: https://vechirniy.kyiv.ua/news/61254/ (дата звернення: 18.03.2025).
21. Художниця Дарія Альошкіна, авторка масштабних ажурних панно-витинанок, переосмислила давній вид мистецтва і заслужила світове визнання. URL: https://vogue.ua/article/culture/lifestyle/hudozhnica-darya-aleshkina-ob-iskusstve-vytynanki-43910.html (дата звернення: 19.03.2025).
22. Шимкова І.В., Зузяк Т.П., Марущак О.В. Особливості вивчення збереження культурної спадщини під час воєнного стану. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Вип. 73, том 3, 2024. С. 174-181. DOI: https://doi.org/10.24919/2308-4863/73-3-26

References

1. OLK Manufactory: unikal'ni kylymy, shcho pidkoryuyut' svit [OLK Manufactory: unique carpets that conquer the world]. URL: https://kyivdaily.com.ua/olk-manufactory/.
2. Bir'ova, O. (2023). Istoryko-kul'turna spadshchyna Ukrayiny: tsyfrovi tekhnolohiyi zberezhennya ta populyaryzatsiya v umovakh voyennykh diy [Historical and cultural heritage of Ukraine: digital technologies for preservation and popularization during wartime]. Naukovo-teoretychnyi almanakh Hrani, 26(5), 90-94. DOI: https://doi.org/10.15421/1723106

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

3. Boyko, S. (2022). Formuvannya natsional'noyi identychnosti ukrayins'koyi molodi v umovakh rosiys'ko-ukrayins'koyi viyny [Formation of national identity of Ukrainian youth in the conditions of the Russian-Ukrainian war]. Ukrainoznavchyi almanakh, 30, 17-22. DOI: https://doi.org/10.17721/2520-2626/2022.30.2.
4. Borysenko, V., & Borysenko, M. (2022). Nematerial'na kul'turna spadshchyna ukrayintsiv (rehional'nyy analiz proyavu) [Intangible cultural heritage of Ukrainians (regional analysis of manifestation)]. Ukrainskyi heohrafichnyi zhurnal, 2(118), 73-81. DOI: https://doi.org/10.15407/ugz2022.02.073.
5. Verbyts'ka, P. (2015). Sotsiokul'turni aktyvy istoryko-kul'turnoyi spadshchyny v ukrayins'komu suspil'stvi [Sociocultural assets of historical and cultural heritage in Ukrainian society]. – Historical And Cultural Studies, 1(1), 37-41. URL: https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/6dae2d7a-aa25-41bb-b8d5-28221a3fc29c/content.
6. Vybiyka – nova tekhnika v brendi [Block printing – a new technique in the brand]. URL: https://chernikova.ua/tehnika-vybijky-u-kolekcziyi-vybijka-na-loni/.
7. Havrylyuk, S., & Havrylyuk, O. (2022). Pam'yatkookhoronni prohramy v Ukrayini u 1991-2021 rr.: zmist ta realizatsiya [Heritage protection programs in Ukraine in 1991-2021: content and implementation]. Litopys Volyni. Vseukrainskyi naukovyi chasopys, 26, 84-89. DOI: https://doi.org/10.32782/2305-9389/2022.26.14.
8. Dyvovyzhnyy svit ilyustratsiy K. Shtanko [The amazing world of K. Shtanko's illustrations]. URL: https://www.mcbs.if.ua.
9. Katya Lisova «Bayraktar» [Katya Lisova «Bayraktar»]. URL: https://sunseedart.com/ua/product/bayraktar.
10. Kolektsiya FAINA [FAINA Collection]. URL: https://victoriayakusha.com/collections.
11. Koly v sertsi zhyve kazka: pryholomlyvi ilyustratsiyi ukrayins'koho khudozhnyka Vladyslava Yerka [When a fairy tale lives in the heart: stunning illustrations by Ukrainian artist Vladyslav Yerko]. URL: https://vsviti.com.ua/ukraine/62453.
12. Kost' Lavro zminyv khid istoriyi dytyachykh knyzhok [Kost Lavro changed the course of children's book history]. URL: https://www.barabooka.com.ua/kost-lavro-zminiv-hid-istorii-ditjachih-knizhok/.
13. Kupriychuk, V. (2018). Rol' natsional'noyi kul'turnoyi spadshchyny u formuvanni ukrayins'koyi identychnosti [The role of national cultural heritage in the formation of Ukrainian identity]. Formuvannia ukrainskoi identychnosti v umovakh suchasnykh vyklykiv: teoretychni i politychni aspekty: monohrafiia. Kyiv: NADU, 78-106.
14. Natsional'na identychnist' u suchasnomu ukrayins'komu obrazotvorchomu mystetstvi: vplyv tradytsiy ta innovatsiy [National identity in contemporary Ukrainian fine arts: the influence of traditions and innovations]. URL: https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/862.
15. Plyeshakova, L. (2020). Problemy zberezhennya fondovoyi kolektsiyi v muzeyakh pid vidkrytym nebom v suchasnykh umovakh [Problems of preserving the fund collection in open-air museums in modern conditions]. Natsionalnyi muzei narodnoi arkhitektury ta pobutu Ukrainy. URL: https://www.pyrohiv.com/activities/problemi-zberezhennya-fondovoi-kolektsii.html.
16. Stehniy, O. (2004). Dynamika prostorovo-terytorial'noyi samoidentyfikatsiyi naselennya Ukrayiny [Dynamics of spatial-territorial self-identification of the population of Ukraine]. Ukrainskyi sotsium, 2(4), 62-74. DOI: https://doi.org/10.15407/socium2004.02.0.
17. Suchasne stanovyshche ta napryamy rozvytku kul'tury i mystetstva Ukrayiny (realiyi voyennoho stanu) [Current situation and directions of development of culture and art of Ukraine (realities of martial law)]. URL: https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/130.
18. Udris-Borodavko, N. (2023). Hrafichnyy dyzayn z ukrayins'kym oblychchyam [Graphic design with a Ukrainian face]. Kyiv: ArtHuss, 206.
19. Ukrayins'ka studiya dyzaynu ta arkhitektury [Ukrainian design and architecture studio]. URL: https://makhnostudio.com/uk/studio/.

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

20. Fantastychni zviri Mariyi Prymachenko, yaki pidkoryly svit [Fantastic beasts of Maria Prymachenko that conquered the world]. URL: https://vechirniy.kyiv.ua/news/61254/.
21. Khudozhnytsia Dariya Al'oshkina, avtorka masshtabnykh azhurnykh panno-vytynatok, pereosmyslyla davniy vyd mystetstva i zasluzhyla svitove vyznannya [Artist Daria Aloshkina, author of large-scale openwork paper-cut panels, reimagined an ancient art form and earned worldwide recognition]. URL: https://vogue.ua/article/culture/lifestyle/hudozhnica-darya-aleshkina-ob-iskusstve-vytynanki-43910.html.
22. Shymkova, I. V., Zuzyak, T. P., & Marushchak, O. V. (2024). Osoblyvosti vyvchennya zberezhennya kul'turnoyi spadshchyny pid chas voyennoho stanu [Features of studying the preservation of cultural heritage during martial law]. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka, Vyp. 73, tom 3, 174-181. DOI: https://doi.org/10.24919/2308-4863/73-3-26

Про авторів

Оксана Марущак, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри образотворчого, декоративного мистецтва, технологій та безпеки життєдіяльності, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна, e-mail: ksanamar77@gmail.com;
Наталія Гандзій, асистент кафедри образотворчого, декоративного мистецтва, технологій та безпеки життєдіяльності, Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна, e-mail: artgapochka@gmail.com;
Ірина Красильникова, кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна, e-mail: ivs1327@gmail.com.
Тетяна Голінська, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри образотворчого, декоративного мистецтва, технологій та безпеки життєдіяльності Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна, E-mail: tgolinska71@gmail.com

About the Authors

Oksana Marushchak, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Fine and Decorative Art, Technologies and Life Safety of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: ksanamar77@gmail.com;
Nataliia Handzii, Assistant Professor of the Department of Fine and Decorative Art, Technologies and Life Safety of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: artgapochka@gmail.com;
Irina Krasilnikova, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, ivs1327@gmail.com
Tetiana Holinska, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of Fine and Decorative Art, Technology and Life Safety Department Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, E-mail: tgolinska71@gmail.com

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)